

**List of Issues Prior to Reporting
Børnerådet, Danmark
Juli 2025**

Indholdsfortegnelse

Introduktion	4
Gennemførelsesforanstaltninger (art. 4, 42, 44 (6))	5
Status på konventionen	5
Lovgivningsproces, nødvendige ressourcer og klagemekanismer	5
Et rettighedsbaseret syn på børn i lovgivningen	6
Rammer for en uafhængig institution for børns rettigheder	7
Kendskab til børns rettigheder	8
Generelle principper (art. 2-3, 6 og 12)	9
Ikke-diskrimination (art. 2)	9
Beskyttelse af sårbare børn mod diskrimination	9
Retten til uddannelse for børn i sårbare situationer	10
Retten til uddannelse for børn der er anbragt	11
Respekt for barnets synspunkter (art. 12)	11
Respekt for barnets synspunkter i politiske beslutninger	11
Respekt for barnets synspunkter i uddannelse	12
Respekt for barnets synspunkter i sager om udskrivning fra frie grundskoler	13
Respekt for de mest sårbare børns synspunkter	13
Respekt for barnets synspunkter i forberedelsen af potentielle kriser	14
Barnets bedste (art. 3)	14
Strukturelle rammer og lovgivning der påvirker børn negativt	14
Civile rettigheder og friheder (art. 7-8 og 13-17)	16
International adoption	16
Børn født ved surrogatmoderskab eller donorskab	16
Børns rettigheder i det digitale miljø	17
Vold mod børn (art. 19, 24 (3), 28 (2), 34, 37 (a) og 39)	18
Vold og seksuelle overgreb mod børn	18
Beskyttelse mod psykisk vold	19
Lige og rettidig støtte uanset bopælskommune	19
Adgang til retfærdighed og børnevenlige procedurer i sager om vold og overgreb	20
Beskyttelse mod vold og overgreb for anbragte børn med funktionsnedsættelser	21
Sanktionsbaseret adfærdsregulering i skoler	21

Mobning i skolen	22
Familieliv og alternativ omsorg (art. 5, 9-11, 18 (1)-(2), 20-21, 25 og 27 (4))	23
Børn i det familieretlige system.....	23
Indførelse af begrebet forældrefremmedgørelse i lovgivningen.....	24
Trivsel blandt børn der er anbragt eller modtager støtteforanstaltninger	26
Plejefamilier og deres vilkår	27
Stabilitet i anbringelser	27
Besparelser i socialtilsynet	28
Anvendelse af magt over for børn anbragt på institutioner.....	28
Sociale og retlige anbringelser på sikrede institutioner	29
Børn med fængslede forældre	29
Børn med funktionsnedsættelser (art. 23).....	30
Vedtagelse af en omfattende national handlingsplan	30
Tilstrækkelig støtte til familier med et barn med funktionsnedsættelser.....	30
Basal sundhed og velfærd (art. 6, 18 (3), 24, 26, 27 (1)-(3) og 33).....	31
Børns ret til dagtilbud, der understøtter deres trivsel og udvikling.....	31
Mental sundhed og retten til behandling	31
Forebyggelse af selvmord blandt børn.....	32
Børn i fattigdom.....	33
Børns rettigheder og miljøet (art. 2, 3, 6, 12, 13, 15, 17, 19, 24 og 26-31)	34
Børns ret til et rent miljø	34
Uddannelse, fritid og kulturelle aktiviteter (art. 28-31)	35
Børns ret til undervisning af høj kvalitet og passende støtte	35
Skolefravær og børns ret til trivsel og videreuddannelse	36
Undervisning i menneskerettigheder.....	36
Fritidsaktiviteter, der understøtter børns rettigheder	37
Særlige beskyttelsesforanstaltninger (art. 22, 30, 32-33, 35-36, 37 (b)-(d) og 38-40).....	38
Uledsagede mindreårige med midlertidig opholdstilladelse	38
Udrejsecentre for børn og familier med afviste asylansøgninger.....	38
Familiesammenføring	39
Ungdomskriminalitetsnævnet	39
Børn i arbejde	40

Introduktion

Børnerådet er et uafhængigt organ, både politisk og økonomisk. Rådet blev oprettet i 1994 og består i dag af en forperson og otte medlemmer. Børnerådet udgør en af de tre søjler i det danske børneombudssystem, og repræsenterer det danske børneombud internationalt.

Siden Danmarks seneste rapportering til FN's Børnekomité i 2017 har Børnerådet været igennem en periode præget af omstrukturering og udfordringer. Efter en politisk beslutning blev rådet i 2017 flyttet fra København til Billund. Dette har medført vedvarende strukturelle vanskeligheder, herunder hyppige skift af forperson og underfinansiering, hvilket har begrænset rådets muligheder for at realisere sit fulde mandat i en tid hvor børn og unges vilkår i Danmark er blevet væsentligt mere komplekse.

Selvom de fleste børn i Danmark lever under gode forhold, er der fortsat alt for mange tilfælde hvor børns rettigheder tilsidesættes, overses eller krænkes. Dette skærpes af en stigning i uoverensstemmelser mellem Danmarks forpligtelser i henhold til Børnekonventionen og nyere lovgivningsmæssige og strukturelle udviklinger. Rådet ser med særlig bekymring på en tendens til en politisk drejning væk fra en børnerettighedsbaseret tilgang hen imod en mere kontrol- og sanktionspræget tilgang – især over for børn i udsatte positioner. Denne tendens kommer for eksempel til udtryk ved oprettelsen af Ungdomskriminalitetsnævnet, udvidet hjemmel til magtanvendelse over for børn i institutioner og politisk tilskyndelse til yderligere brug af hjemsendelser og bortvisninger af almene skoletilbud. Samtidig ses der en voksende tendens til at børn der ikke trives eller har udadreagerende adfærd i stigende grad opfattes som problemer, snarere end individer med behov for støtte, beskyttelse og omsorg. Børnerådet anerkender de positive tiltag, der er taget, herunder særligt vedtagelsen af Barnets Lov, som blandt andet styrker børns ret til at blive hørt og deltage i beslutninger, der angår dem. Disse fremskridt står dog i skarp kontrast til den mere straforienterede kurs, der præger bl.a. ungdomskriminalitetsområdet og skolepolitikken. Den fragmenterede politiske udvikling vidner om en manglende koordineret og sammenhængende implementering af børns rettigheder på tværs af sektorer i Danmark.

Som Danmarks nationale råd for børns rettigheder understreger Børnerådet, at alle børn konsekvent skal anerkendes og behandles som rettighedshavere med ret til beskyttelse, deltagelse, forsørgelse og lige behandling, uanset baggrund og livsomstændigheder. Opfyldelsen af denne forpligtelse kræver dog politisk vilje og tilstrækkelige ressourcer.

Børnerådet, juli 2025

Gennemførelsesforanstaltninger (art. 4, 42, 44 (6))

Status på konventionen

Danmark har ikke taget skridt til at inkorporere Børnekonventionen og har ikke givet udtryk for nogen intention om at gøre det, på trods af Komitéens anbefalinger i 2017. Forslag om inkorporering fremsat af oppositionspartier har heller ikke fået regeringens opbakning¹. På tilsvarende vis har regeringen ikke taget direkte initiativer egnet til at promovere konventionens betydning over for hverken dommere eller offentlige myndigheder.

- Hvordan vil regeringen sikre overholdelse af Børnekonventionen, hvis den fortsat ikke har til hensigt at inkorporere den fuldt ud i dansk lovgivning?
- Hvordan vil regeringen sikre – og overvåge – at konventionen anvendes som retskilde af domstole og forvaltningsmyndigheder?

Lovgivningsproces, nødvendige ressourcer og klagemekanismer

I Danmark er der en tendens til at lovgivningsprocesserne går hurtigere, og at høringsfristerne bliver tilsvarende korte, hvilket giver dårligere mulighed for at afgive kvalificerede høringsvar i rette tid. Dette påvirker især mindre organisationer, NGO'er og uafhængige eksperter, som dermed får sværere ved at nå at afgive velbegrundede svar med udgangspunkt i et børneperspektiv inden deadline².

Dette betyder blandt andet, at der er risiko for, at regeringen ikke får inddraget den nødvendige børnefaglige ekspertise, som skal sikre, at barnets bedste afspejles i lovgivningen.

Danmark har desuden haft fokus på at reducere de offentlige udgifter³ og har for nylig annonceret yderligere nedskæringer i centraladministrationen⁴. Disse sparetiltag giver anledning til bekymring om statens kapacitet til at opretholde og fremme børns rettigheder – især

¹ Folketinget (2023): *B 141 – Forslag til folketingsbeslutning om inkorporering af FN's børnekonvention i dansk ret.*

² K-News (2021): *Korte høringsfrister truer retssikkerheden.*

³ Social- og Boligministeriet (2024): *Ekspertudvalgets anbefalinger på det specialiserede socialområde.*

⁴ Finansministeriet (2025): *Regeringen lancerer statsligt arbejdsprogram med administrationsbesparelser.*

for sårbare grupper. FN's Børnekomité har tidligere opfordret Danmark til at vurdere virkningen af sådanne tiltag for realiseringen af børns rettigheder og at indføre beskyttelsesmekanismer, der kan afbøde negative konsekvenser.

Desuden har Danmark stadig ikke indført et systematisk krav om at gennemføre børnerettighedskonsekvensvurderinger (CRIA) som del af lovgivningsprocessen. Dette indebærer en risiko for, at juridiske, økonomiske eller sociale – direkte eller indirekte – konsekvenser af en foreslået lovgivning for børn bliver overset.

- Hvordan vil regeringen arbejde for at inddrage børn i implementeringen af konventionens principper på tværs af lovgivningsområder og på forskellige niveauer (kommunalt, regionalt og nationalt)?
- Kan regeringen præcisere, hvilke konkrete tiltag der er taget for at sikre systematisk anvendelse af børnerettighedskonsekvensvurderinger (CRIA) i lovgivningsarbejdet?
- Hvilke skridt vil regeringen tage for at sikre, at barnets bedste inddrages i udformningen af ny lovgivning og i budgetplanlægning på nationalt, regionalt og kommunalt niveau?
- Hvordan har regeringen tænkt sig at støtte kommuner og regioner i at sikre, at børns rettigheder overholdes ensartet over hele landet – trods forskelle i økonomiske ressourcer?

Et rettighedsbaseret syn på børn i lovgivningen

Implementeringen af børns rettigheder er ujævn på tværs af dansk lovgivning. Særligt adskiller graden af en konsekvent rettighedsbaseret tilgang til børn sig markant mellem de forskellige lovområder. I 2024 trådte Barnets Lov i kraft⁵. Her anerkendes børn i højere grad eksplicit som rettighedshavere end i den tidligere servicelov og lovgivning på andre områder, som for eksempel undervisningsområdet. Det er Børnerådets opfattelse, at det er afgø-

⁵ Lov nr. 282 af 17. marts 2025: *Bekendtgørelse af barnets lov*.

rende at indarbejde et rettighedsbaseret syn på børn på tværs af dansk lovgivning med henblik på at sikre, at børns rettigheder respekteres⁶. Fordi Danmark endnu ikke har inkorporeret Børnekonventionen fuldt ud i national lovgivning, er det afgørende, at hvert lovområde klart synliggør og konsekvent håndhæver børns rettigheder.

- Har regeringen til hensigt at udvikle en samlet strategi for realiseringen af børns rettigheder, støttet af en handlingsplan for implementering, evaluering og opfølgning på tværs af forskellige lovgivningsområder?
- I hvilken grad vil regeringen forpligte sig til, at al dansk lovgivning bygger på et rettighedsbaseret og tidssvarende børnesyn, hvor børn anses som selvstændige rettighedshavere med ret til at blive hørt, beskyttet og respekteret?

Rammer for en uafhængig institution for børns rettigheder

Danmark har ikke en uafhængig børneombudsperson, som man har i for eksempel Sverige og Norge. I stedet har Danmark et Børneråd, hvis mandat på nogle områder deler ligheder med de norske og svenske børneombud. Børnerådet adskiller sig dog væsentligt fra det norske og svenske børneombud, idet rådet bl.a. opererer med betydeligt færre økonomiske ressourcer og ledes af en forperson, der kun er ansat på deltid (15 timer om ugen) modsat for eksempel Sverige og Norge, som har en børneombudsperson på fuldtid⁷.

Børnerådet er en del af det danske børneombudssamarbejde, som også inkluderer Folketingets Ombudsmand og NGO'en Børns Vilkår. Ambitionen med denne model har været at bygge på de enkelte organisationers specifikke styrker og mandater. Det er dog Børnerådets opfattelse, at det i praksis er en udfordring at realisere ambitionen fuldt ud. De tre organisationer har forskellige muligheder og begrænsninger i forhold til at tale børns sag og fremme samt beskytte børns rettigheder i overensstemmelse med Børnekonventionen.

Samlet set er Danmark bagud i forhold til lande som Norge og Sverige, når det kommer til at sikre de nødvendige strukturelle betingelser for at have en uafhængig institution for børns rettigheder (ICRI). Det skal også bemærkes, at Danmark endnu ikke har taget konkrete skridt til at styrke koordinering og evaluering af implementeringen af konventionen. Overvejelser

⁶ Børnerådet (2023): *Børnesyn i folkeskolen*.

⁷ Børnerådet (2024): *Fremtidens Børneråd*.

om at etablere et samlet koordinerende organ er enten ikke blevet igangsat eller er ikke blevet realiseret – på trods af, at det blev anbefalet af FN's Børnekomité i 2017.

- Hvordan vil regeringen sikre effektiv overvågning af implementeringen af Børnekonventionen?
- Hvordan har regeringen tænkt sig at sikre, at Danmark systematisk følger op på, hvordan børns rettigheder efterleves og realiseres i praksis?
- Vil regeringen forpligte sig til at etablere en uafhængig institution for børns rettigheder med det nødvendige mandat og de nødvendige ressourcer til at fremme, beskytte og tale børns sag i overensstemmelse med Børnekonventionen?

Kendskab til børns rettigheder

Undersøgelser viser, at der er udfordringer i forhold til både børns og voksnes kendskab til de rettigheder, der er fastlagt i Børnekonventionen. For eksempel viser en undersøgelse fra 2023, at børns bevidsthed om deres egne rettigheder er faldende. Kun 38 % af elever i 6. til 10. klasse vurderer, at de har nogen eller god viden om børns rettigheder⁸. Det er problematisk, fordi kendskab til rettigheder giver børn bedre forudsætninger for at sige fra, når noget er forkert, og styrker deres evne til at passe på sig selv, andre og de fællesskaber, de er en del af.

- Hvordan vil regeringen arbejde for at sikre, at flere børn bliver gjort bevidste om deres rettigheder i henhold til Børnekonventionen?
- Hvem har ansvaret for at fremme kendskabet til børns rettigheder blandt både børn og voksne?

⁸ Unicef og Institut for Menneskerettigheder (2023): *Børn har begrænset kendskab til deres rettigheder*.

Generelle principper (art. 2-3, 6 og 12)

Ikke-diskrimination (art. 2)

Beskyttelse af sårbare børn mod diskrimination

Alle børn skal beskyttes mod diskrimination i alle sammenhænge. Mere end halvdelen af elever med ikke-vestlig baggrund har oplevet mobning relateret til deres hudfarve, nationalitet, religion eller kultur i skolesystemet. Derudover rapporterer elever med etnisk minoritetsbaggrund oftere om nedværdigende behandling fra lærere, herunder en hårdere tone og lavere forventninger til deres faglige formåen⁹.

Strukturel diskrimination er også dokumenteret på tværs af dagtilbud, skole og ungdomsuddannelser. Børn møder stereotype forventninger baseret på funktionsnedsættelser, LGBT+-identitet eller køn. Den danske ekspertgruppe om køn fremhæver, hvordan samspillet mellem køn, etnicitet og sociale forhold kan skabe dobbelt eller tredobbelt udsathed – ofte forstærket af fagpersoners ubevidste forforståelser. Gruppen fremhæver også, at flere forskningsprojekter viser, at børn allerede i daginstitutioner behandles forskelligt afhængigt af deres køn. Børn bliver løbende udsat for forventninger baseret på en kombination af køn, socioøkonomisk baggrund og andre faktorer. Dette indebærer en risiko for, at børn fastholdes i bestemte positioner, som kan hæmme deres personlige og faglige udvikling¹⁰.

Børn risikerer også at møde strukturel diskrimination uden for skolekonteksten – for eksempel i relation til det danske ydelsessystem. Børn i familier, hvor en eller begge forældre modtager overførelsesindkomst på et særligt lavt niveau (designet til at motivere voksne med etnisk minoritetsbaggrund til at komme i beskæftigelse), kan opleve diskrimination på baggrund af forældrenes etniske oprindelse¹¹. Disse børn risikerer ikke blot at blive udsat for materielle og sociale uligheder, men også for statsautoriserede diskriminerende mekanismer, der kan begrænse deres muligheder for lige deltagelse og en tryk opvækst.

⁹ Institut for menneskerettigheder og Børns Vilkår (2024): *Etnicitet og mobbedynamikker*.

¹⁰ Børn- og undervisningsministeriet (2024): *Rapport fra ekspertgruppen om køn: Anbefalinger fra ekspertgruppen om betydningen af køn for faglig udvikling, læring og trivsel i dagtilbud, folkeskole og på ungdomsuddannelse*.

¹¹ Børnerådet (2024): *Lovforslag mangler kortlægning af potentielt alvorlige konsekvenser for børn*.

- Hvordan sikrer regeringen målrettet beskyttelse af børn med etnisk minoritetsbaggrund, LGBT+-børn og andre særligt sårbare grupper i grundskolen?
- Hvilke uddannelses- og oplysningsinitiativer er blevet gennemført for lærere, socialarbejdere, politibetjente og andre fagpersoner for at kunne identificere og modvirke ubevidste fordomme, strukturel diskrimination og sammensatte former for ulighed, som påvirker børn?
- Hvordan sikrer regeringen, at børn beskyttes mod direkte og indirekte diskrimination i alle sammenhænge – herunder uddannelse, bolig, sundhed og ydelser – især på baggrund af etnisk oprindelse, køn, funktionsnedsættelser, migrationsstatus og seksuel orientering eller kønsidentitet?
- Hvordan overvåger og forebygger regeringen de diskriminerende konsekvenser af socioøkonomiske og indvandringsrelaterede politikker – herunder særskilt boliglovgivning og differentierede sociale ydelser – for børn med etnisk minoritetsbaggrund?

Retten til uddannelse for børn i sårbare situationer

Undersøgelser har vist, at mange børn, der modtager undervisning på en skole tilknyttet et dagbehandlingstilbud eller en døgninstitution, ikke har modtaget den undervisning, de har ret til i medfør af folkeskoleloven. Som følge heraf har kommunerne ikke i tilstrækkelig grad levet op til deres lovmæssige ansvar over for nogle af de mest sårbare elever¹².

I 2022 blev der indgået en politisk aftale om at styrke kommunernes ansvar for at sikre passende undervisning i dagbehandlingstilbud og anbringelsessteder. Foreløbige tilsyn viser dog fortsat alvorlige mangler. Der er derfor stadig risiko for, at mange børn ikke modtager den undervisning, de har ret til i medfør af folkeskoleloven og dermed mangler det nødvendige grundlag for videre uddannelse¹³.

¹² Børne- og undervisningsministeriet (2018): *Ny undersøgelse om de interne skoler peger på mangler i skoletilbudet* og Den tværministerielle arbejdsgruppe (2021): *Styrkelse af specialundervisningen på interne skoler i dagbehandlingstilbud og på anbringelsessteder*.

¹³ Børne- og undervisningsministeriet (2025): *Tilsyn med kvalitetsaftaler på behandlings- og specialundervisningstilbud og specialundervisningstilbud på børne- og ungehjem*.

- Hvad vil regeringen gøre for at sikre, at børn, der modtager undervisning i dagbehandlingstilbud eller døgninstitutioner, får den undervisning, de har ret til, og som forbereder dem til videre uddannelse?

Retten til uddannelse for børn der er anbragt

Børn, der er anbragt, har samme ret som alle andre børn til gratis undervisning af høj kvalitet, men adskiller sig markant fra deres jævnaldrende uden for systemet. Næsten 70 % af børn i anbringelse gennemfører ikke grundskolen, og de, der gør, opnår generelt lavere faglige resultater end børn, der ikke er anbragt. Derudover oplever 78 % af børn i alderen 11 – 17 år i anbringelse mindst ét skoleskift i grundskolen – i skarp kontrast til blot 9 % blandt børn i samme aldersgruppe, der ikke er anbragt¹⁴. En nylig ændring af socialtilsynsloven har desuden yderligere reduceret fokus på at støtte plejefamilier i at skabe læringsunderstøttende miljøer for børnene.

- Hvordan vil regeringen sikre, at børn i anbringelse modtager den nødvendige støtte til at gennemføre grundskolen og fortsætte i videre uddannelse?

Respekt for barnets synspunkter (art. 12)

Respekt for barnets synspunkter i politiske beslutninger

Danmark har ingen offentlig myndighed, der indsamler data om børns deltagelse i politiske beslutningsprocesser¹⁵. Børns perspektiver inddrages kun sjældent og usystematisk i politiske beslutninger – både på nationalt og kommunalt niveau¹⁶. Der mangler generelt et strategisk fokus på at sikre systematisk inddragelse af børn i udviklingen og vurderingen af love, politikker og programmer, der vedrører dem¹⁷. Børneinddragelse behandles ofte som en symbolsk gestus snarere end som en grundlæggende del af demokratiske processer. Offentlige myndigheder mangler ofte både mandatet og de metodiske kompetencer til at gennemføre meningsfulde inddragelsesprocesser med børn.

¹⁴ Børns Vilkår (2024): *Svigt af Børn i Danmark*.

¹⁵ European Commission/EACEA (2023): *Youth Wiki – 5.4 Unges deltagelse i politiske beslutningsprocesser: Danmark*.

¹⁶ Børnerådet (2021): *HØR GODT EFTER! Del 1 - kortlægning af kommunal børneinddragelse*.

¹⁷ Socialt Indblik (2025) *Børn har krav på reel inddragelse i samfundet* [Podcast afsnit 103].

Ud over nationale regler og lovgivning påvirkes børn i høj grad af beslutninger truffet på kommunalt niveau. Områder som dagtilbud, skoler og sociale indsatser for børn i udsatte positioner hører under kommunernes ansvar. Det er derfor afgørende, at børns perspektiver inddrages i beslutningsprocesser i både kommunerne og i lovgivningsarbejdet i Folketinget. I øjeblikket er der betydelige forskelle mellem kommunerne med hensyn til etablering af organer som børne- og ungeråd, der kan fremme børns inddragelse¹⁸.

- Hvilke tiltag er iværksat for at sikre, at børns synspunkter systematisk bliver hørt og tillagt passende vægt i politiske beslutningsprocesser på både nationalt og lokalt niveau – og hvordan overvåges og evalueres denne inddragelse?
- Hvordan planlægger regeringen at etablere strukturelle mekanismer – herunder afsætte ressourcer – der kan understøtte meningsfuld og vedvarende børneinddragelse i politiske processer?

Respekt for barnets synspunkter i uddannelse

I 2024 blev der indgået en politisk aftale om at erstatte de nuværende Fælles Mål med nye og forenklede fagplaner.

De nye fagplaner forventes at træde i kraft i skoleåret 2027/2028. I den forbindelse har Børnerådet, i samarbejde med Danske Skoleelever og UNICEF Danmark, gennemført en undersøgelse af elevers oplevelse af medbestemmelse og indflydelse i undervisningen. Undersøgelsen viste en tydelig sammenhæng mellem elevernes oplevelse af indflydelse og deres generelle trivsel og motivation i skolen. Det var derfor samtidig bekymrende, at 6 ud af 10 elever oplyser, at de sjældent eller aldrig har medbestemmelse i valget af emner, der behandles i undervisningen¹⁹.

- Hvordan vil regeringen sikre, at elevernes synspunkter systematisk bliver hørt og tillagt passende vægt i alle aspekter af skolelivet — herunder undervisningsformer, udvikling af læseplaner og overordnede beslutningsprocesser — i overensstemmelse med artikel 12 i Børnekonventionen?

¹⁸ UNICEF et. al. (2023): *Notat til Folketingets Indenrigsudvalg om lovpligtige ungdomsråd i kommunerne m.fl.*

¹⁹ Børnerådet (2024): *Medbestemmelse i undervisningen.*

Respekt for barnets synspunkter i sager om udskrivning fra frie grundskoler

I 2014 rejste Folketingets Ombudsmand bekymring over for Børne- og Undervisningsministeriet vedrørende udfordringer på de frie grundskoler i forhold til efterlevelse af elevernes ret til at blive hørt i sager om udskrivning. Mellem 2016 og 2021 tog ministeriet en række initiativer for at imødekomme problemstillingen – herunder at styrke vejledningen og senest ved at indarbejde artikel 12 i FN's Børnekonvention direkte i lovgivningen om frie grundskoler.

På trods af disse tiltag er der stadig udfordringer, idet nogle elever fortsat bliver udskrevet uden at være blevet inddraget forud for beslutningen. Det er Børnerådets opfattelse, at udfordringerne forværres af, at frie grundskoler ikke er omfattet af væsentlige dele af forvaltningsretten – herunder krav om dokumentation, begrundelse af afgørelser og vejledning om klagemuligheder.

→ Hvilke yderligere skridt vil regeringen tage for at sikre, at elever bliver hørt, når en fri grundskole overvejer at udskrive dem?

Respekt for de mest sårbare børns synspunkter

Nye undersøgelser viser, at myndighederne fortsat har udfordringer med at leve op til deres forpligtelser om at inddrage børn i beslutninger, der vedrører deres egne forhold eller sager²⁰. Børn med funktionsnedsættelser eller særlige behov bliver ofte kun i begrænset omfang inddraget i beslutningsprocesser, der har betydning for dem. Nogle børn afholder sig helt fra at deltage på grund af tidligere negative erfaringer eller lave forventninger om at blive hørt. Forskning peger på, at disse børn ofte mangler indflydelse på både indholdet og strukturen af møder, og at deres deltagelse ofte begrænses af kommunikations- eller sociale udfordringer. Derudover oplever de, at der fokuseres på deres begrænsninger frem for deres synspunkter, ønsker og handleevne²¹.

²⁰ Ankestyrelsen (2024): *Børnesagsbarometret*.

²¹ Bengtsson, Tea T. og Henze-Pedersen, S (2022): *Børn og unges inddragelse i myndighedssagsbehandling på børne- og ungeområdet. En vidensindsamling under Videnscenter om børneinddragelse og udsatte børn*, VIVE.

I 2024 trådte Barnets Lov i kraft med det udtrykkelige mål at styrke børns rettigheder – herunder deres ret til at blive hørt og få tillagt deres synspunkter passende vægt i alle beslutninger, der vedrører dem, i overensstemmelse med artikel 12 i FN's Børnekonvention. Lovgivningen markerer et vigtigt skridt i retning af at formalisere børns deltagelsesrettigheder, men den praktiske implementering er stadig under udvikling og kræver tæt opfølgning.

- Hvordan vil regeringen sikre, at børn med særlige støttebehov – herunder børn med funktionsnedsættelser, kronisk sygdom eller anbragte børn – effektivt bliver hørt og inddraget i beslutninger, der vedrører dem?

Respekt for barnets synspunkter i forberedelsen af potentielle kriser

I de seneste år er risikoen for potentielle kriser steget. Efter COVID-19 er vi blevet bevidste om, at en ny pandemi kan ramme. Derudover er det almindeligt anerkendt, at ekstreme vejrhændelser vil forekomme oftere i fremtiden, og at den aktuelle geopolitiske situation kan skabe uro og påvirke den nationale forsyning og sikkerhed²². Vi ved fra Danmarks håndtering af COVID-19-krisen i 2020-2021, at børn stort set ikke blev inddraget hverken før eller efter den nationale nedlukning, hvilket har givet anledning til at være helt anderledes forberedt, når en ny krise rammer. Til trods for dette har regeringen endnu ikke fremlagt en national strategi for, hvordan man på en formaliseret måde påtænker at inddrage børn og unge før og under en krise.

- Hvordan vil regeringen sikre, at børn og unges perspektiver inddrages før og under en potentiel krise?

Barnets bedste (art. 3)

Strukturelle rammer og lovgivning der påvirker børn negativt

Der ses på flere områder en politisk tendens til at betragte børn som problemer eller overtrædere frem for som børn med behov for hjælp. Ofte er den foreslåede løsning i tilfælde, hvor børn udviser problemadfærd, at isolere dem og fjerne dem fra det fællesskab, de er en del af – for eksempel skolen. I stedet bør der fokuseres på, hvordan man skaber de rette

²² Beredskabsstyrelsen (2025): *Forberedt på kriser*.

rammer for at varetage barnets bedste i daginstitutioner og skoler, samt hvordan man fremmer en fælles forståelse af, at dette kræver passende strukturer og økonomiske ressourcer.

Derudover har regeringen varslet en reduktion af 6.500 stillinger i staten²³, herunder nedskæringer i tilsyn og kontrol på en række områder af den offentlige sektor, som direkte eller indirekte kan påvirke børn.

- Hvordan vil regeringen sikre, at vurderingen af barnets bedste foretages individuelt i den konkrete situation og ikke på baggrund af samfundsnormer eller politiske holdninger?
- Hvordan vil regeringen sikre, at barnets bedste fortsat prioriteres højt i forbindelse med vedvarende beslutninger om nedskæringer i ressourcer?
- Hvordan vil regeringen garantere et fokus på forebyggelse frem for reaktion, når det gælder børn?
- Hvordan vil regeringen sikre, at børn betragtes som rettighedshavere i alle aspekter af deres liv?

²³ Finansministeriet (2025): *Regeringen lancerer statsligt arbejdsprogram med administrationsbesparelser.*

Civile rettigheder og friheder (art. 7-8 og 13-17)

International adoption

Danmark har igennem årene modtaget mange børn til adoption af danske forældre. Forskning har vist, at mange internationale adoptioner kan have været ulovlige på grund af manglende samtykke fra de biologiske forældre. Selvom Danmark nu har sat en stopper for internationale adoptioner, er rettighederne for allerede adopterede børn – herunder retten til at kende deres oprindelse og få adgang til juridisk oprejsning – endnu ikke adresseret i den gældende politiske aftale²⁴.

- Hvordan vil regeringen støtte adopterede børn i at opsøge deres oprindelse?
- Hvordan vil regeringen sikre juridisk retfærdighed for de børn, der igennem årene er blevet adopteret af danske forældre?
- Hvordan vil regeringen sikre, at en fremtidig model for international adoption er i overensstemmelse med barnets rettigheder?

Børn født ved surrogatmoderskab eller donorskab

Surrogatmoderskab rummer mange dilemmaer. Det omfatter blandt andet barnets ret til ikke at blive udsat for menneskehandel, når en tredjepart som led i en surrogataftale modtager betaling, samt barnets ret til at kende sin oprindelse. Folketinget har ændret lovgivningen²⁵, så det nu er muligt for danske par at indgå internationale aftaler om betalt surrogatmoderskab. Ændringerne blev gennemført på trods af anbefalinger fra blandt andre Institut for Menneskerettigheder og Børnerådet²⁶. I Danmark er det ulovligt at betale en dansk sur-

²⁴ Social- og Boligministeriet (2025): *Ny aftale om en samlet indsats på adoptionsområdet*.

²⁵ Social- og Boligministeriet (2024): *Aftale om børns ret til deres forældre ved surrogataftaler* og Folketinget (2025): *L 65 – Forslag til lov om ændring af adoptionsloven og lov om Det Centrale Personregister (Opfølgning på aftale om en samlet indsats på adoptionsområdet m.v.)*.

²⁶ Digitaliserings- og Ligestillingsministeriet (2023): *Rapport fra ekspertgruppe om anerkendelse af forældreskab ved kommercielle surrogataftaler*.

rogatmor eller et surrogatbureau. Aftaler indgået uden for Danmarks grænser er ikke underlagt godkendelse af danske myndigheder, men afhænger udelukkende af den nationale regulering i det land, hvor aftalen indgås. Dette rejser alvorlige spørgsmål om retssikkerhed.

Børn født med hjælp fra en donor oplever mange af de samme barrierer som børn født ved surrogatmoderskab. Mange donorbørn har ikke adgang til information om deres donor og eventuelle søskende, hvilket kan føre til identitetsproblemer og frustration. Der er ofte heller ikke adgang til oplysninger om genetik og helbred.

- Hvordan vil regeringen sikre børns ret til at kende deres oprindelse i tilfælde af adoption, surrogatmoderskab eller donorskab?

Børns rettigheder i det digitale miljø

Som følge af øget digitalisering og børns brug af sociale medier og andre onlineplatforme opstår der en række problemstillinger i forhold til børns rettigheder online. Børn er i risiko for digitale krænkelse²⁷, manipulerende fastholdelsesmekanismer og brud på deres privatliv som følge af manglende kontrol over deres personlige data²⁸. Derudover mangler mange børn tilstrækkelig digital dannelse og bevidsthed om deres rettigheder til aktivt at kunne håndtere deres data og færdes i sikre og inkluderende digitale miljøer²⁹.

- Hvordan vil regeringen bidrage til at styrke EU-reguleringen af tech-giganternes forretningsmodeller med henblik på bedre beskyttelse af børns rettigheder?
- Hvordan vil regeringen sikre, at alle børn er tilstrækkeligt rustet til det digitale liv i overensstemmelse med deres rettigheder i henhold til Børnekonventionen?

²⁷ Red Barnet (2024): *Børn og unges erfaringer med digitale krænkelse og andre ubehagelige oplevelser online*.

²⁸ Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen (2025): *Young consumers and social media*.

²⁹ Børns Vilkår og Medierådet for Børn og Unge (2019): *Digital dannelse i børnehøjde*.

Vold mod børn (art. 19, 24 (3), 28 (2), 34, 37 (a) og 39)

Vold og seksuelle overgreb mod børn

Danmark har iværksat flere initiativer med henblik på at forebygge og bekæmpe vold og overgreb mod børn, herunder Overgrebspakken i 2013 og Barnets lov fra 2024.

På trods af disse initiativer tyder nationale data på, at vold og seksuelle overgreb mod børn fortsat forekommer i betydeligt omfang – og at tallene er stabile over tid. En national undersøgelse fra 2025 viser, at cirka hvert sjette barn har været udsat for fysisk eller psykisk vold fra en af deres nærmeste voksne omsorgspersoner³⁰, og at 1,5 %³¹ af den voksne befolkning har oplevet seksuelle overgreb fra nære familiemedlemmer i barndommen³².

Samtidig har et netværk af civilsamfundsorganisationer og fagpersoner identificeret de væsentlige udfordringer på området – herunder utilstrækkelige systematiske opsporings- og forebyggelsesmekanismer, forskelligartede kommunale praksisser og manglende viden om virkningsfulde indsatser og deres implementering³³.

- Hvornår har regeringen til hensigt at vedtage en national, samlet strategi for forebyggelse og afskaffelse af vold mod børn, og hvordan vil denne strategi inkludere målbare målsætninger, tidsbestemte handlingsplaner og sikre systematisk inddragelse af børn?
- Hvilke tiltag er taget for at forebygge og reagere på vold og overgreb mod børn? Særligt hvad gøres der i forhold til oplysningskampagner, tidlig opsporing via sundhedsplejen og graviditetsforløb, samt behandlingsprogrammer for udøvere – og hvordan koordineres, overvåges og evalueres disse tiltag på nationalt plan?

³⁰ Børns vilkår (2025): *Vold mod børn i Danmark 2025 Omfang af fysisk og psykisk vold mod børn i 8. klasse.*

³¹ 0,6 pct. har oplevet, at et familiemedlem har blottet sig for den unge, eller at de selv har blottet sig for andre, uden at de ønskede det. 0,9 pct. har oplevet, at et familiemedlem har rørt ved dem, at de har rørt ved sig selv eller ved andre, uden de selv ønskede det, mens 0,4 pct. har oplevet, at et familiemedlem har forsøgt eller gennemført samleje henholdsvis vaginalt, oralt eller analt, uden de ønskede det.

³² Ottosen, M. H. og Henze-Pedersen, S. (2021): *Fysisk vold og seksuelle overgreb mod børn*, VIVE.

³³ Social- og Boligstyrelsen (2025): *Hvorfor lykkes vi ikke bedre med at bekæmpe vold og seksuelle overgreb mod børn?*

Beskyttelse mod psykisk vold

Psykisk vold kan være lige så skadelig som fysisk vold³⁴, men den er ofte sværere at opdage og stoppe i tide. På trods af kriminaliseringen af psykisk vold i 2019 mangler både fagpersoner og den brede befolkning fortsat viden om, hvordan psykisk vold defineres, og hvordan den identificeres og håndteres i praksis. Manglen på viden og redskaber gør det vanskeligt at forebygge og bekæmpe psykisk vold effektivt – og afspejles i, at kun få sager om psykisk vold mod børn når retssystemet³⁵.

Det er også vigtigt at understrege, at den strafferetlige bestemmelse om psykisk vold udelukkende gælder handlinger begået i nære relationer. Lovgivningen yder derfor ikke beskyttelse mod psykisk vold begået af voksne uden for familiens rammer. Dette omfatter hændelser i skoler, daginstitutioner, fritidstilbud, anbringelsessteder og andre miljøer, hvor børn har kontakt med voksne i autoritetspositioner. Som følge heraf falder børn, der udsættes for psykisk vold i disse sammenhænge, uden for straffelovens beskyttelse, hvilket efterlader betydelige huller i både sikring og adgang til retfærdighed.

- Hvilke konkrete tiltag tager regeringen for at forebygge og beskytte børn mod psykisk vold i alle sammenhænge – herunder i skoler, daginstitutioner, fritidstilbud og familieliv?
- Hvordan håndhæves lovgivningen effektivt i praksis – herunder af socialforvaltningen, politiet og domstolene?

Lige og rettidig støtte uanset bopælskommune

Forskning viser forskelle i, hvordan kommunerne reagerer på sager om vold og overgreb mod børn. Data fra de danske Børnehuse³⁶ viser, at kun 65 % af de børn, der anbefales støtte, modtager hjælp inden for seks måneder. I nogle kommuner er andelen nede på 30

³⁴ Ottosen, H. (2019): *Psykisk vold mod børn i hjemmet*, VIVE.

³⁵ Lev Uden Vold (2024): *Psykisk vold - Retspraksis fem år efter kriminaliseringen*.

³⁶ De danske børnehuse leverer en koordineret, tværsektoriel og tværfaglig indsats i sager, hvor der er viden om eller mistanke om overgreb mod børn i alderen 0–17 år. Det er obligatorisk for kommunerne at benytte det børnehus, de er tilknyttet, i sager hvor der er viden om eller mistanke om overgreb mod børn.

%, mens den i andre ligger på 90 %³⁷. En registerbaseret analyse viste, at 36 % af 1.550 børn, der var involveret i sager om vold fra forældre, ikke modtog nogen kommunal indsats før eller inden for ét år efter, at der blev rejst sigtelse³⁸.

- Hvilke tiltag iværksættes for at sikre, at alle børn, der udsættes for vold eller seksuelle overgreb, modtager rettidig og virkningsfuld støtte – uanset hvilken kommune de bor i?
- Hvordan har regeringen tænkt sig at styrke vidensgrundlaget om virkningsfulde indsatser og sikre, at familier kan få adgang til og modtage den nødvendige støtte?

Adgang til retfærdighed og børnevenlige procedurer i sager om vold og overgreb

Der findes i øjeblikket ingen fast-track-mekanisme for sager, der vedrører seksuelle overgreb mod børn, hvilket kan føre til langvarige sagsforløb, som forværrer traumet og hæmmer barnets mulighed for at komme sig.

Børnerådets børne- og ungepanel om vold mod børn fra 2025 anbefaler, at alle børn involveret i sager om vold eller overgreb bliver videoafhørt i et børnehus³⁹. På nuværende tidspunkt er det dog kun børn under 15 år, der rutinemæssigt bliver afhørt i sådanne rammer⁴⁰ – medmindre der foreligger særlige omstændigheder. Sikkerhed og børnevenlige omgivelser er afgørende for at mindske risikoen for re-traumatisering og for at give børn mulighed for at fortælle om deres oplevelser.

- Hvordan vil regeringen sikre, at børn udsat for fysisk, psykisk eller seksuel vold bliver taget alvorligt af myndighederne og beskyttet under strafferetlige forløb – herunder via specialiserede afhøringer, støtte og børnevenlige procedurer, særligt i sager, der involverer børn fra 15-årsalderen og opefter?

³⁷ Social- og Boligstyrelsen (2025): *Hvorfor lykkes vi ikke bedre med at bekæmpe vold og seksuelle overgreb mod børn?*

³⁸ Børns Vilkår (2023): *Vold i hjemmet. Får vi øje på det, og får børnene den rette hjælp? En registeranalyse af underretninger og kommunens indsatser for børn under 18 år udsat for vold i hjemmet.*

³⁹ Børnerådet (2025): *Vold mod børn - Børn og unges gode råd og kvalificeringer til Social- og Boligministeriets arbejdsgruppe om vold mod børn.*

⁴⁰ LBK nr. 1160 af 5. november 2024 § 745e.

- Hvilke tiltag er planlagt for at sikre, at alle børn under 18 år, der er involveret i sager om vold eller overgreb, bliver videoafhørt i børnevenlige rammer i Børnehuse?

Beskyttelse mod vold og overgreb for anbragte børn med funktionsnedsættelser

Børn med funktionsnedsættelser, som er anbragt, har en markant højere risiko for at blive udsat for fysisk, psykisk og seksuelle overgreb end deres jævnaldrende. Forskning viser, at kombinationen af funktionsnedsættelser og sårbare livsvilkår væsentligt øger denne risiko⁴¹. En nyere undersøgelse viser, at piger i alderen 15 til 17 år på døgninstitutioner er særligt sårbare: 36 % har oplevet fysisk vold, 50 % voldtægt eller forsøg på voldtægt, 60 % digitale overgreb, 86 % selvskade, og 61 % har forsøgt selvmord.⁴²

- Hvilke tiltag vil regeringen iværksætte for at beskytte børn med funktionsnedsættelser, som er anbragte, mod overgreb og for at sikre deres tryghed?

Sanktionsbaseret adfærdsregulering i skoler

I Danmark bliver det aktuelt diskuteret, hvorvidt der er et stigende problem med udadreagerende adfærd blandt elever i skolen. Det har medført løbende politiske ønsker om at stramme ordensregler for skolen. I 2024 blev mulighederne for at hjemsende en elev udvidet, ligesom det blev gjort mere fleksibelt at flytte en elev fra en skole til en anden, såfremt eleven har udvist en adfærd, der er uforenelig med skolens ordensregler og værdiregelsæt. På samme tid blev det tydeliggjort i reglerne, at skoler har mulighed for at oprette akut-tilbud til elever, således at en elev akut og i en kortere periode kan blive taget ud af sin skole og placeres på en særlig akut-skole⁴³.

Flere børnerettighedsorganisationer har kritiseret denne stigende tendens til at ekskludere elever og advarer om, at sådanne tiltag risikerer at undergrave børns ret til inklusion og støtte⁴⁴.

⁴¹ Christoffersen, Mogens N. (2022): *Sexual crime against schoolchildren with disabilities: a nationwide prospective birth cohort study*, VIVE.

⁴² Lausten, Mette et. al. (2025): *Trivsel blandt børn og unge i udsatte positioner 2025*, VIVE.

⁴³ Bekendtgørelse nr. 1551 af 26. december 2024 om fremme af god orden i folkeskolen.

⁴⁴ Børnerådet et. al. (2024): *Åbent brev til Børne- og Undervisningsministeren*.

Udover de allerede foretagne ændringer er der et ønske fra regeringen om at lempe reglerne for, hvornår en lærer eller pædagog må udøve fysisk magt over for elever. Som reglerne er nu, kan magt anvendes, når et barn er til skade for sig selv, andre eller inventaret på skolen. Regeringen har udtrykt ønske om at ville lempe reglerne, så det bliver muligt for en lærer eller pædagog at anvende fysisk magt over for en elev, der for eksempel forstyrrer undervisningen.

Set fra et børnerettighedsperspektiv er dette bekymrende, da forstyrrende adfærd ofte afspejler uopfyldte behov i skolemiljøet. Derudover mangler centrale retssikkerhedsgarantier. Der er hverken krav om at føre tilsyn med eller dokumentere magtanvendelse, og der findes ingen formelle klagemuligheder for elever.

- Hvordan vil regeringen sikre, at fysisk magt ikke anvendes ud over, hvad der er strengt nødvendigt?
- Hvilke strukturer eller garantier vil blive indført for at opretholde elevernes rettigheder, hvis lærere og pædagogisk personales adgang til at anvende magt udvides?

Mobning i skolen

I de senere år er antallet af elever i Danmark, der oplever mobning i skolen, steget. I 2025 rapporterede 13,2 % af eleverne, at de blev mobbet. I 2021 var tallet 8,6 %⁴⁵.

På trods af denne udvikling besluttede regeringen i 2025 at nedlægge Dansk Center for Undervisningsmiljø, som ellers har haft ansvar for at udvikle undervisningsmaterialer, tilbudt efteruddannelse samt ført tilsyn med skolernes undervisningsmiljø og fungeret som national klageinstans for mobning. Klageinstansen er midlertidigt flyttet til Styrelsen for Undervisning og Kvalitet, men er omfattet af en solnedgangsklausul og forventes at lukke i 2027, medmindre der træffes politisk beslutning om at forlænge klageinstansen.

- Hvilke nye initiativer vil regeringen iværksætte for at imødegå stigningen i mobning?

⁴⁵ Børne- og undervisningsministeriet (2025): *National trivselsmåling*.

- Hvordan vil skolerne blive støttet i arbejdet med at forebygge og håndtere mobning og udfordringer i undervisningsmiljøet?
- Vil klageinstansen for mobning eksistere efter 2027? Hvis ikke, hvordan vil elevernes rettigheder blive opretholdt?

Familieliv og alternativ omsorg (art. 5, 9-11, 18 (1)-(2), 20-21, 25 og 27 (4))

Børn i det familieretlige system

Hvert år behandles over 12.000 sager, hvor skilte forældre er endt i konflikt om samarbejdet vedrørende deres børn. Reformen af familieretssystemet fra 2019 havde til formål at styrke børns rettigheder gennem øget inddragelse, bedre beskyttelse og en mere helhedsorienteret sagsbehandling⁴⁶.

En national evaluering fra VIVE i 2025 dokumenterer imidlertid, at det familieretlige system fortsat er præget af alvorlige strukturelle og rettighedsmæssige udfordringer. Omtrent 70 % af sagerne involverer familier med komplekse problemstillinger som vold, kriminalitet, misbrug eller psykisk sygdom⁴⁷. Mange af de involverede børn har både kontakt til det familieretlige og det kommunale system, hvilket stiller høje krav til koordinering og tværfagligt myndighedssamarbejde. I praksis oplever både børn og forældre ofte et fragmenteret og ukoordineret sagsforløb uden overblik eller sammenhæng på tværs af myndigheder⁴⁸.

På trods af positive udviklinger – herunder øget børneinddragelse og større opmærksomhed på risikofaktorer – viser evalueringen, at børnesamtaler ofte gennemføres uden tilstrækkelig kontinuitet eller opfølgning. Kun få børn har den samme kontaktperson gennem hele forløbet, og børnesagkyndige undersøgelser med inddragelse af børn foretages sjældent grundet utilstrækkelig psykologfaglig kapacitet⁴⁹.

⁴⁶ Social- og Boligministeriet (2018): *Aftale om ét samlet familieretligt system*.

⁴⁷ Ottosen, M. H og Dahl, Karen Margrethe (2024): *De mest komplekse forældreansvarssager*, VIVE.

⁴⁸ Ottosen, M. H. et. al. (2025): *Evaluering af den familieretlige reform fra 2019*, VIVE.

⁴⁹ Ottosen, M. H. et. al. (2025): *Evaluering af den familieretlige reform fra 2019*, VIVE.

Evalueringen viser også, at 30 % af sagerne vender tilbage til systemet inden for ét år – uanset om sagen er afsluttet i Familieretshuset eller i Familieretten. Dette tyder på, at afgørelserne ofte ikke imødekommer de bagvedliggende sociale og psykologiske behov, som præger familierne, hvilket medfører langvarige og uafklarede forløb⁵⁰.

- Hvilke initiativer agter regeringen at tage for at forhindre, at børn, der er involveret i både det kommunale og det familieretlige system, udsættes for dobbelt sagsbehandling og retlig usikkerhed?
- Hvilke konkrete tiltag vil regeringen lave for at sikre en konsekvent og meningsfuld børneinddragelse – herunder adgang til børnesagkyndige vurderinger, tværfagligt samarbejde og opfølgning?
- Hvordan vil regeringen modvirke den høje genbehandlingsrate og manglen på varige løsninger for børn?
- Hvornår vil regeringen tage stilling til, om den nuværende ansvarsfordeling mellem kommuner, Familieretshuset og Familieretten fortsat er hensigtsmæssig i lyset af evalueringens konklusioner?

Indførelse af begrebet forældre fremmedgørelse i lovgivningen

Fra 1. januar 2025 blev begrebet forældre fremmedgørelse⁵¹ indført i forældreansvarsloven – på trods af, at der ikke findes en universelt anerkendt definition⁵². Både FN's specialrapportør om vold mod kvinder og piger⁵³ og Europa-Parlamentet⁵⁴ har kritiseret anvendelsen af begrebet i familieretlige sammenhænge.

⁵⁰ Ottosen, M. H. et. al. (2025): *Evaluering af den familieretlige reform fra 2019*, VIVE.

⁵¹ Folketinget (2024): *L 66 – Forslag til lov om ændring af forældreansvarsloven og lov om Familieretshuset (Styrkelse af barnets perspektiv i familieretlige sager m.v.)*. Vedtaget lovforslag.

⁵² Darling Rasmussen, Pernille (2024): *Forældre fremmedgørelse*, Kognition & Pædagogik, Årg. 34, nr. 132.

⁵³ FN's special rapportør (2023): *Custody, violence against women and violence against children Report of the Special Rapporteur on violence against women and girls its causes and consequences*, A/HRC/53/36.

⁵⁴ Europa parlamentet (2021): *Betænkning om konsekvenserne for kvinder og børn af partnervold og forældremyndighedsrettigheder*, A9-0254/2021.

Lovændringen har til formål at forhindre sammenbrud i samvær og understøtte barnets mulighed for at bevare relationen til begge forældre efter brud i familien⁵⁵. Men indførelse af begrebet rejser alvorlige spørgsmål om retssikkerhed og børnefaglige standarder, da lovgivningen blev gennemført uden en systematisk kortlægning af omfanget og karakteren af sager med fremmedgørende dynamikker⁵⁶.

Børn har en grundlæggende ret til at blive hørt og respekteret i alle beslutninger, der vedrører deres liv. Denne ret må også gælde, når børn giver udtryk for ikke at ønske samvær. Hvis barnets udsagn kategoriseres som manipulation eller "negativ påvirkning" uden en konkret, faglig vurdering af barnets perspektiv, undermineres barnets ret til beskyttelse, trivsel og til at blive hørt og inddraget i forhold, der vedrører deres liv.

Forskning viser, at det ikke er ualmindeligt, at forældre efter samlivsbrud giver udtryk for negative holdninger til hinanden over for barnet, men at det kun i et fåtal af sager fører til, at barnet reelt afviser kontakt med den ene forælder⁵⁷. På trods af dette er der i lovgivningen ikke fastsat krav om løbende eller systematisk evaluering af, hvordan begrebet anvendes i praksis – herunder om det medfører fagligt forsvarlige afgørelser med barnets perspektiv for øje.

Begrebet er tæt forbundet med "*samarbejdschikane*", som blev indført i dansk lovgivning i 2015⁵⁸, men relationen mellem de to begreber er fortsat uklar, hvilket medfører risiko for inkonsekvent praksis og uigennemsigtige afgørelser.

- Hvordan vil regeringen sikre, at indførelsen af begrebet forældre fremmedgørelse i lovgivningen ikke medfører, at børns egne udsagn og oplevelser med en forælder afvises som manipulation eller "negativ påvirkning" – uden konkret vurdering af barnets perspektiv, behov for beskyttelse og bedste interesse?

⁵⁵ Socialudvalget (2024): *Betænkning over forslag til lov om ændring af forældreansvarsloven og lov om Familieretshuset*.

⁵⁶ Børnerådet (2024): *Indførelse af forældre fremmedgørelse som begreb i lovgivning risikerer at underminere barnets perspektiv*.

⁵⁷ Johnston, J. R. (2005): *Children of Divorce Who Reject a Parent and Refuse Visitation*, Recent Research and Social Policy Implications for the Alienated Child. In Family Law Quarterly, 38(4).

⁵⁸ Lov nr. 270 af 25. marts 2015, *Lov ændring af forældreansvarsloven og retsplejeloven*.

- Hvornår vil regeringen igangsætte en systematisk og uafhængig evaluering af, hvordan begrebet forældre fremmedgørelse anvendes i familieretssystemet – herunder dets indflydelse på afgørelser om samvær, bopæl og forældremyndighed?
- Hvilke tiltag vil regeringen iværksætte for at sikre en klar og ensartet afgrænsning mellem begreberne forældre fremmedgørelse og samarbejdschikane – både i Familieretshuset og ved domstolene – med henblik på at undgå retlig og faglig uklarhed i sagsbehandlingen?

Trivsel blandt børn der er anbragt eller modtager støtteforanstaltninger

Trivselsundersøgelsen fra 2025 peger fortsat på alvorlige udfordringer for børn, der er anbragt på institution eller modtager støtteforanstaltninger. Disse børn har lav trivsel kombineret med høj grad af sårbarhed og risikoadfærd, hvilket rejser bekymring om rettidigheden, omfanget og kvaliteten af de nuværende indsatser.

Undersøgelsen dækker områder som skolegang, psykisk og social trivsel, familieforhold samt inddragelse i egen sag og gennemføres hvert andet år som led i monitoreringen af Børnene Først-reformen.

Resultaterne fra 2025 bekræfter i høj grad fundene fra undersøgelsen i 2023 og understreger behovet for et skærpet fokus på børn, der er omfattet af Barnets Lov — særligt dem i institutionsanbringelse og dem, der modtager støtte. Mange får først hjælp i teenageårene, hvilket giver anledning til at overveje, om indsatserne kommer tidligt nok og har tilstrækkelig effekt⁵⁹.

- Hvilke konkrete tiltag vil regeringen iværksætte for at sikre trivslen hos børn i institutionsanbringelse eller med støtteforanstaltninger?

⁵⁹ Lausten, Mette et. al. (2025): *Trivsel blandt børn og unge i udsatte positioner 2025*. VIVE.

Plejefamilier og deres vilkår

Mellem 2017 og 2023 faldt antallet af plejefamilier med 17 %⁶⁰. Efterspørgslen overstiger nu udbuddet, hvilket betyder, at nogle børn med særlige behov ikke får mulighed for at bo i en plejefamilie.

Denne mangel skyldes blandt andet de vilkår, plejefamilier har, og som fastsættes af kommunerne. En arbejdsgruppe og tilhørende politiske forhandlinger er sat i bero, men forventes genoptaget på et unavngivet tidspunkt. Den kommende politiske aftale skal både adressere manglen på plejefamilier og forbedre deres vilkår, så det bliver mere attraktivt at blive og forblive plejefamilie med kapacitet til at imødekomme børns specifikke behov.

- Hvordan vil regeringen tiltrække flere plejefamilier og forbedre deres vilkår og derved sikre kvalitet i anbringelserne for børnene?

Stabilitet i anbringelser

Sammenbrud i anbringelser er fortsat almindeligt for mange børn. Forskning viser, at ét ud af fem børn i anbringelse har oplevet tre eller flere flytninger⁶¹ – en tendens, der ikke har forbedret sig over tid. Dette til trods for reformer i både 2006, 2011 og 2021, som havde til formål at fremme stabilitet. Forsøg viser, at grundig matchning kan reducere sammenbrud⁶².

- Hvordan vil regeringen sikre, at alle kommuner anvender en systematisk og evidensbaseret tilgang til matchning før anbringelse?
- Hvordan vil børns behov og ønsker reelt blive inddraget og tillagt vægt i anbringelsesbeslutninger?

⁶⁰ Socialpædagogerne (2023): *Stort fald i antallet af plejefamilier*.

⁶¹ Social- og Boligministeriet (2023): *Stor trivselsundersøgelse: Hvert fjerde anbragte barn ville gerne have været anbragt tidligere*.

⁶² Socialpædagogerne (2025): *Ny matchmodel giver færre sammenbrud: "Vi skal passe på både børnene og vores plejefamilier"*.

Besparelser i socialtilsynet

Fra den 1. januar 2026 skal socialtilsynet gennemføre betydelige nedskæringer, hvor ca. 40 % af tilsynsmedarbejderne afskediges. Tilsynsfrekvensen reduceres – fra årlige tilsyn til hvert andet år i plejefamilier og hvert tredje år i institutioner – og omlægges til en risikobaseret model⁶³. Derudover blev auditfunktionen i Social- og Boligstyrelsen nedlagt i 2024. Den havde til opgave at sikre tværgående koordinering og ensartet praksis blandt de fem regionale tilsyn.

- Hvordan vil regeringen sikre, at færre tilsyn ikke øger risikoen for omsorgssvigt eller krænkelse af børns rettigheder i plejefamilier og institutioner?

Anvendelse af magt over for børn anbragt på institutioner

Brugen af magt over for børn, der er anbragt, er fortsat en bekymring i Danmark, især i lyset af de seneste nedskæringer i socialtilsynet og lukningen af auditfunktionen. Ændringerne har svækket registrerings- og tilsynsordningen og kan potentielt kompromittere beskyttelsen af børn mod unødvendige eller ulovlige magtanvendelser.

En undersøgelse fra 2025 foretaget af Børnerådet afslørede store uoverensstemmelser i, hvordan de fem regionale tilsyn registrerer sådanne hændelser. Det forældede registreringssystem bidrager til unøjagtigheder og mangel på gennemsigtighed.

Undersøgelsen understreger også, at forebyggelse, børneinddragelse, tilgængelige klagemuligheder og systematisk monitorering er afgørende for at sikre børns rettigheder i disse sammenhænge⁶⁴.

- Hvordan vil regeringen sikre, at magtanvendelse forebygges og kun anvendes, når det er strengt nødvendigt — herunder gennem personaleuddannelse, børns inddragelse og institutionelle garantier?
- Hvilke systemer sikrer, at alle hændelser med magtanvendelse bliver korrekt registreret, overvåget og underlagt klagemekanismer, som børn kan forstå og benytte sig af?

⁶³ Børnerådet (2025): *Hvis socialtilsynet forringes sætter vi samfundets allermest sårbare børn og unge i en endnu mere sårbar position.*

⁶⁴ Børnerådet (2025): *"Det sætter spor resten af livet" 17 børn og unge fortæller om magtanvendelser.*

Sociale og retlige anbringelser på sikrede institutioner

Sikrede institutioner huser både børn, der er anbragt af sociale grunde, og børn, der er anbragt ved domstolsafgørelser. Dette dobbelte system indebærer en risiko for, at børn under social anbringelse udsættes for de samme restriktioner som børn anbragt ved dom, hvilket rejser bekymringer om uforholdsmæssige begrænsninger og retssikkerhed.

- Hvordan vil regeringen sikre, at børn under social anbringelse ikke underlægges de samme restriktioner som børn anbragt ved dom, i overensstemmelse med gældende lovgivning?

Børn med fængslede forældre

Danmark har en af de højeste varetægtsfængslingsrater i Europa – højere end sammenlignelige lande som Sverige, Norge og Tyskland⁶⁵. Nyligt vedtagne stramninger begrænser yderligere kontakten mellem varetægtsfængslede og deres familier⁶⁶. Over halvdelen af de varetægtsfængslede er underlagt disse restriktioner og har kun ret til ét 30-minutters besøg om ugen eller ét 60-minutters besøg hver anden uge – under overvågning af politiet⁶⁷.

- Hvordan sikrer regeringen, at børn bevarer regelmæssig, personlig, direkte og meningsfuld kontakt med en forælder i varetægtsfængsling?

⁶⁵ Advokatsamfundet (2023): *Danmark varetægtsfængsler dobbelt så meget som nære lande*.

⁶⁶ Justitsministeriet (2022): *Bredt flertal af Folketinget vedtager skærpede regler for at undgå fangeflugter*.

⁶⁷ SAVN (2024): *Når forældre varetægtsfængsles, straffes også deres børn*.

Børn med funktionsnedsættelser (art. 23)

Vedtagelse af en omfattende national handlingsplan

I sine afsluttende bemærkninger fra 2017 (pkt. 28–29) konstaterede Komitéen, at Danmark endnu ikke fuldt ud havde implementeret en menneskerettighedsbaseret tilgang til børn med funktionsnedsættelser. Komitéen anbefalede en omfattende national handlingsplan, der adresserer centrale problemstillinger som vold, tvang og udelukkelse fra almindelige undervisningstilbud. Danmark har endnu ikke vedtaget en sådan plan. Derudover har Barnets Lov kun indført ændringer i forhold til deltagelse for børn med funktionsnedsættelser, mens bredere rettigheder ikke er blevet adresseret.

- Hvornår vil regeringen forpligte sig til en handlingsplan for børn med funktionsnedsættelser?

Tilstrækkelig støtte til familier med et barn med funktionsnedsættelser

Et stærkt familieliv er afgørende for alle børn – også for børn med funktionsnedsættelser. Kommunerne har ansvaret for at yde støtte til både barnet og familien. Uden tilstrækkelig hjælp kan familien blive overbelastet, hvilket øger risikoen for, at barnet må anbringes uden for hjemmet. Regeringen bør tilskynde kommunerne til at yde tidlig og koordineret støtte, der gør det muligt for børn at blive boende hjemme.

- Hvordan vil regeringen sikre retten til at vokse op i hjemmet for børn med funktionsnedsættelser – herunder ved at garantere, at støtte og ydelser følger barnet?

Basal sundhed og velfærd (art. 6, 18 (3), 24, 26, 27 (1)-(3) og 33)

Børns ret til dagtilbud, der understøtter deres trivsel og udvikling

Danmark har igennem flere år været det land i Europa, som sender børn tidligst i institution⁶⁸. Børnene er typisk i institutionen i 7-8 timer om dagen og tilbringer derfor en stor del af deres vågne timer i dagtilbud⁶⁹. Det stiller høje krav til kvaliteten af institutionerne og antallet af voksne med den nødvendige faglighed til at sikre en tryk tilknytning, gode børnefællesskaber og børnenes trivsel og udvikling.

I 2024 trådte en ny lov om minimumsnormeringer i kraft, hvilket havde til formål at sikre et minimum af pædagogisk personale i forhold til antallet af børn, hvilket generelt har haft den tilsigtede virkning⁷⁰. Der er dog store udfordringer med kvaliteten af de pædagogiske læringsmiljøer i de danske dagtilbud. To undersøgelser fra henholdsvis 2023-2025 dokumenterer udfordringer med kvaliteten. Her findes det bl.a., at 28 % af børnehaverne (3-5-årige) har et pædagogisk læringsmiljø af utilstrækkelig kvalitet⁷¹. Det samme gælder for 38 % af vuggestuerne og 46 % af dagplejerne (0-2-årige)⁷².

→ Hvad vil regeringen gøre for at løfte kvaliteten i de danske institutioner, så det pædagogiske læringsmiljø er bedre egnet til at understøtte børnenes trivsel og udvikling?

Mental sundhed og retten til behandling

Omkring 15 % af alle børn diagnosticeres med en psykiatrisk lidelse, og 16 % oplever mentale problemer eller sygdomme før de fylder 10 år⁷³. Forskellige undersøgelser peger på årsager som samfundsmæssigt pres, et højt tempo i hverdagen, forhold i daginstitutioner og skoler⁷⁴, sociale medier og digitale værktøjer. Der er behov for en omfattende undersøgelse

⁶⁸ Eurostat (2025): *Formal child care by duration and age group*.

⁶⁹ Børnerådet (2019): *Voksne skal være nærværende – ikke kun i nærheden*.

⁷⁰ Danmarks Statistik (2023): *Omregnede normeringer*.

⁷¹ EVA (2025): *Kvalitet i daginstitutioner for 3-5-årige*.

⁷² EVA (2023): *Kvalitet i daginstitutioner og dagpleje for 0-2-årige*.

⁷³ Psykiatrifonden (2025): *Flere børn og unge får en psykisk lidelse*.

⁷⁴ Finansministeriet (2025): *Regeringen lancerer statsligt arbejdsprogram med administrationsbesparelser*.

for bedre at forstå disse faktorer og for at kunne udvikle målrettet forebyggelse og behandling.

Børn venter for længe på hjælp, når de oplever psykiske problemer⁷⁵. Selvom et nyt "lettilgængeligt tilbud" er ved at blive udrullet på skoler⁷⁶, er det udelukkende forebyggende og omfatter endnu ikke dagtilbud.

Den lovbestemte garanti for udredning og behandling er ikke blevet overholdt, og en lovændring er undervejs. Hurtig adgang til hjælp er afgørende for at forhindre forværring af symptomer.

- Hvordan vil regeringen sikre effektiv forebyggelse af negativ udvikling i børns mentale sundhed?
- Hvordan vil regeringen garantere, at børn med alvorlige psykiske problemer modtager rettidig udredning og behandling uden skadelig ventetid?

Forebyggelse af selvmord blandt børn

Forskere har identificeret 19 risikofaktorer, som forbindes med selvmordsforsøg blandt børn og unge⁷⁷. Disse faktorer er til stede i to tredjedele af førstegangsselvmondsforsøg blandt unge i alderen 15 til 29 år og hjælper med at definere en høj-risikogruppe. Dette er et vigtigt skridt i forståelsen af nogle af de bagvedliggende årsager og dermed i udviklingen af nye forebyggelsesstrategier. Mange af risikofaktorerne er tæt knyttet til mental sundhed.

Undersøgelsen viser, at 4,5 % af en fødselskohorte forsøger selvmord inden de fylder 30 år. Ud af ca. 300.000 børn født i Danmark mellem 1980 og 1985, som blev fulgt fra 15 til 29-årsalderen, forsøgte 13.358 at tage deres eget liv.

- Hvordan vil regeringen styrke forebyggelsen af selvmord blandt børn og unge?

⁷⁵ Hansen, Anna Sofie et. al (2021): *Help-seeking pathways prior to referral to outpatient child and adolescent mental health services*.

⁷⁶ Sundhedsstyrelsen (2023): *Kommunalt behandlingstilbud til børn og unge i psykisk mistrivsel*.

⁷⁷ Christoffersen, Mogens N. og Khan, Lorraine (2024): *"Can life events predict first-time suicide attempts? A nationwide longitudinal study"*.

Børn i fattigdom

På trods af Danmarks stærke velfærdsmodel vokser omkring 49.500 børn op i fattigdom⁷⁸. Mange har ikke adgang til basale behov såsom nærende mad, stabil bolig, fritidsaktiviteter og medicin – hvilket rejser alvorlige bekymringer for deres trivsel og rettigheder.

I 2023 vedtog et flertal i Folketinget en reform af kontanthjælpssystemet, som træder i kraft 1. juli 2025. Reformen indeholder forbedringer såsom et fritidstillæg til alle børn i familier på overførselsindkomst samt adgang til gratis receptmedicin. Dog er tiltagene utilstrækkelige til at sikre, at alle børn har/får ret til en tilstrækkelig levestandard.

Ifølge Beskæftigelsesministeriet vil reformen løfte anslået 2.000 børn ud af fattigdom på kort sigt og 4.000 på langt sigt, hvilket efterlader størstedelen af børnene i fattigdom uden effekt. Nogle familier – særligt dem på minimumsydelse (hvoraf mange har ikke-vestlig baggrund) – vil fortsat modtage meget lave ydelser eller opleve reduktioner. Det giver anledning til bekymring for indirekte diskrimination og ulige adgang til rettigheder.

Danmark har ikke indført en officiel fattigdomsgrænse eller vedtaget konkrete målsætninger eller strategier for at udrydde børnefattigdom på landsplan, hvilket gør det vanskeligt at overvåge fremskridt eller holde myndigheder ansvarlige.

- Hvilke tiltag vil regeringen tage for at sikre, at alle børn, der vokser op i Danmark, har ret til en levestandard, der er tilstrækkelig for deres udvikling – uanset deres forældres beskæftigelsesstatus eller baggrund?
- Vil Danmark indføre en officiel fattigdomsgrænse og vedtage en national strategi mod børnefattigdom i overensstemmelse med sine forpligtelser under konventionen?
- Med henvisning til artikel 27 i konventionen: Venligst oplys om de tiltag, der er taget for at sikre, at alle børn – især dem med ikke-vestlig baggrund, som er overrepræsenterede blandt børn, der lever i fattigdom – har en tilstrækkelig levestandard og ikke efterlades i nationale strategier for bekæmpelse af børnefattigdom.

⁷⁸ Caspersen, Sune (2024): *Flere børn vokser op i fattigdom*.

Børns rettigheder og miljøet (art. 2, 3, 6, 12, 13, 15, 17, 19, 24 og 26–31)

Børns ret til et rent miljø

Selvom Danmark internationalt præsenterer sig som et grønt foregangsland, står vi over for store udfordringer med at beskytte børns ret til et rent og sundt miljø.

Luftforurening i byområder rammer børn uforholdsmæssigt hårdt⁷⁹, og danske farvande lider fortsat under udbredt iltsvind og utilstrækkelig regulering af farlige kemikalier⁸⁰.

Mange børn giver udtryk for stor bekymring for klimaforandringer og føler sig magtesløse, fordi de ikke oplever, at voksne tager tilstrækkeligt ansvar⁸¹. På trods heraf er børn ikke en del af beslutningsprocesser vedrørende klima- og miljøpolitik i Danmark. Hvis regeringen ikke formår at afværge forudsigelige miljørelaterede trusler og aktivt arbejder for at begrænse klimaforandringer, er det børnene, der kommer til at bære de langsigtede konsekvenser.

- Hvordan vil regeringen reducere miljøforurening – herunder luft- og havforurening – for at beskytte børns ret til et rent og sundt miljø?
- Hvilke tiltag vil Danmark tage for at opfylde sine forpligtelser under Paris-aftalen og sikre en bæredygtig planet og fremtid for kommende generationer?

⁷⁹ Danmarks Radio (2018): *Luftforurening rammer børn hårdere end voksne*.

⁸⁰ Tænk tanken HAV (2025): *Kemisk forurening af det danske havmiljø* og National Center for Miljø og Energi (2024): *Iltsvind i de danske farvande*.

⁸¹ Hickman, Caroline et. Al. (2021): *Climate anxiety in children and young people and their beliefs about government responses to climate change - a global survey*.

Uddannelse, fritid og kulturelle aktiviteter (art. 28-31)

Børns ret til undervisning af høj kvalitet og passende støtte

En bekymrende og stigende tendens til segregering i det danske folkeskolesystem har medført øget finansiering af specialundervisning på bekostning af almenundervisningen. Det betyder bl.a. at der er færre økonomiske ressourcer til at støtte elever med forskellige behov inden for almenundervisningen.

Denne dynamik bidrager til en negativ spiral, hvor manglende støtte i almenundervisningen betyder, at flere og flere elever skubbes over i specialtilbud. I øjeblikket anvendes ca. 25% af det samlede folkeskolebudget på blot 6,5% af eleverne i specialundervisning⁸².

En undersøgelse fra 2023 viste, at forældre og elever oplever støttetildelingsprocessen som langsommelig og belastende. I nogle kommuner anses en psykiatrisk diagnose som en forudsætning for at modtage støtte.

I 2024 blev 23,4% af elever i 3., 6. og 9. klasse vurderet til at have behov for støtte i almenundervisningen – for eksempel i forhold til strukturering og organisering, deltagelse i undervisning, læsning og skrivning, fastholdelse af opmærksomhed og gruppearbejde⁸³.

Mange af disse elever får ikke den nødvendige støtte. Et yderligere problem er, at man ikke kan klage over støttebeslutninger, hvis den tildelte støtte er under ni timer om ugen⁸⁴. Nitimers grænsen er arbitrær, og efterlevelse af den enkelte elevs rettigheder afhænger i høj grad af, hvor meget støtte den konkrete skole kan tilbyde.

- Hvordan vil regeringen sikre adgang til undervisning af høj kvalitet, der imødekommer alle børns behov?
- Hvordan vil regeringen sikre, at alle børn med støttebehov får rettidig og tilstrækkelig hjælp?

⁸² Kommunernes Landsforening (2023): *Teoretisk, praktisk, god*.

⁸³ Tegtmejer, Thyge et. al. (2024): *Særlige behov i skolen. En undersøgelse af forståelse, opdeling, organisering omkring og imødekommelse af særlige behov i skolen*, VIVE.

⁸⁴ Folkeskoleloven, § 3, stk. 2. Lovbekendtgørelse nr. 1396 af 1. september 2023.

- Hvordan vil regeringen sikre, at alle børn og børnefællesskaber får den nødvendige støtte og økonomiske ressourcer til at sikre lige uddannelsesmuligheder for alle?

Skolefravær og børns ret til trivsel og videreuddannelse

I de senere år er der sket en markant stigning i skolefravær i Danmark. I skoleåret 2023/2024 havde over 20 % af eleverne et fravær på mere end 10 %. I 2020/2021 gjaldt dette kun for 10 %⁸⁵.

Denne tendens giver anledning til alvorlig bekymring for børns trivsel og ret til uddannelse. Højt fravær er ofte et symptom på underliggende problemer som dårlig psykisk trivsel eller manglende støtte. Problemet er politisk anerkendt, og i juni 2025 blev der annonceret en national handlingsplan mod skolefravær. Handlingsplanen må dog ikke medføre nye udgifter, hvilket kan skabe tvivl om dens effekt⁸⁶.

Børn med fravær har ret til sygeundervisning, der gør klæder dem på til fortsat uddannelse – herunder for eksempel hjemmeundervisning ved længerevarende fravær. I lyset af det stigende fravær er der en bekymring for, at denne ret ikke efterleves for alle elever.

- Hvad vil regeringen gøre for at nedbringe højt skolefravær?
- Hvordan vil regeringen sikre, at alle elever modtager den undervisning, de har ret til, under længerevarende fravær?

Undervisning i menneskerettigheder

Med afskaffelsen af Fælles Mål og vedtagelsen af de nye fagplaner skal det på ny overvejes, om og hvordan menneskerettighedsundervisning skal integreres i folkeskolens fag.

En undersøgelse fra 2023 viser et bekymrende fald: Kun 45 % af eleverne oplever, at de undervises i at respektere andres rettigheder i skolen, mod 70 % i 2019⁸⁷. Det står i modsætning til folkeskolens formålsparagraf, som tilsiger, at skolen skal forberede eleverne på medansvar, rettigheder og pligter i et samfund baseret på frihed og demokrati.

⁸⁵ Børne- og Undervisningsministeriet (2025): *Elevfravær, uddannelsesstatistik*.

⁸⁶ Folketinget (2025): *B 128 Folketingsbeslutning om en national handlingsplan for børn og unge med skolevægring*. Vedtaget.

⁸⁷ Unicef (2023): *Børn har begrænset kendskab til deres rettigheder*.

- Hvordan vil regeringen sikre, at undervisning om børns rettigheder indgår i de nye læseplaner?

Fritidsaktiviteter, der understøtter børns rettigheder

Et godt fritidsliv for børn er præget af sociale relationer, mulighed for at forfølge egne interesser og deltagelse i aktiviteter og sport⁸⁸. Mange børn deltager i fritidsaktiviteter, men deltagelsen falder med alderen. En undersøgelse fra 2025 viser, at 18 % af elever i 7. klasse ikke deltager i nogen fritidsaktivitet, og at børn uden fritidsaktiviteter har dobbelt så stor risiko for at føle sig ensomme⁸⁹.

Det kan bl.a. være økonomi, manglende adgang eller viden, samt geografiske udfordringer, der kan udgøre en barriere for børn og unges deltagelse i fritidsaktiviteter. I dag tilbyder 85 ud af 98 kommuner et fritidspas, som skal støtte børn, der udelukkes fra organiserede fritidsaktiviteter pga. sociale eller økonomiske forhold.

For at sikre positive og inkluderende oplevelser skal fritidsmiljøer være trygge og ledes af voksne med kompetencer til at fremme trivsel og fællesskab. Der er dog eksempler på skadelige adfærd – som psykisk pres, usunde idealer og manglende fokus på børns trivsel – særligt i elitesport og i kulturelle aktiviteter, hvor det voksne ansvar har været utilstrækkeligt⁹⁰.

- Hvordan vil regeringen sikre meningsfuld deltagelse, der rækker ud over formel adgang – og adresserer sociale og kulturelle barrierer?
- Vil fritidspas blive obligatorisk i alle kommuner, og hvilke tiltag tages for at styrke inkluderende deltagelse?
- Hvordan støtter regeringen kommunernes opsøgende arbejde over for familier ift. fritidspas-løsninger?

⁸⁸ Børnerådet (2019): *Det gode fritidsliv er venner, tid og frihed*.

⁸⁹ Børns Vilkår (2025): *Fællesskaber i fritiden kan styrke trivslen – men mange børn går ikke til fritidsaktiviteter*.

⁹⁰ Advokatsamfundet (2022): *Beskyttelse af børn i sport* og Børnerådet (2016): *Der skal være én, der kun passer på børnene - børn fortæller om at arbejde i underholdningsbranchen*.

- Hvordan vil man sikre tilstrækkelige børnefaglige kompetencer blandt frivillige og voksne i foreninger og klubber?
- Hvilke tiltag skal sikre, at alle fritidsmiljøer – inkl. miljøer inden for eliteidræt og kultur – opretholder børns rettigheder til mental og fysisk trivsel?

Særlige beskyttelsesforanstaltninger (art. 22, 30, 32-33, 35-36, 37 (b)-(d) og 38-40)

Uledsagede mindreårige med midlertidig opholdstilladelse

Reglen om kun at give midlertidig opholdstilladelse til uledsagede mindreårige er ikke i barnets bedste interesse – hverken objektivt eller som dokumenteret i en rapport fra 2024 fra Red Barnet og VIA University College⁹¹. Undersøgelsen viser, at børn med midlertidig opholdstilladelse kæmper med utryghed, modløshed og ensomhed. De kortvarige tilladelser og hyppige revurderinger skaber usikkerhed, lange ventetider og begrænsede rettigheder – hvilket påvirker børns udvikling, skolegang og trivsel negativt.

- Hvordan vil regeringen undgå de negative konsekvenser af midlertidige opholdstilladelser for uledsagede børn, der bor i Danmark?

Udrejsecentre for børn og familier med afviste asylansøgninger

Familier, der får afslag på asyl, bliver ofte hurtigt flyttet til udrejsecentre, hvor de kan komme til at opholde sig i årevis, fordi de ikke kan eller vil vende hjem. Længere ophold i sådanne centre har dokumenteret negativ indvirkning på børns psykiske sundhed og trivsel.

- Hvad vil regeringen gøre for at undgå, at børn opholder sig i udrejsecentre, når det har alvorlige konsekvenser for deres psykiske sundhed?

⁹¹ Red barnet (2024): *Børn og unge på midlertidigt ophold i Danmark kæmper med stor mistrivsel*.

- Hvordan vil regeringen sikre, at disse børn får de samme rettigheder som andre børn, der bor i Danmark?

Familiesammenføring

Mindreårige over 15 år står over for flere betingelser for at få familiesammenføring end børn under 15. Blandt andet må de ikke have nogen familiemedlemmer i hjemlandet – også selvom de aldrig har mødt vedkommende.

- Vil regeringen revidere lovgivningen, så alle børn – uanset alder – har lige adgang til familiesammenføring?

Ungdomskriminalitetsnævnet

Ungdomskriminalitetsnævnet (UKN), oprettet i 2019, har til formål at forebygge og mindske kriminalitet blandt børn i alderen 10–17 år.

Børn i alderen 10–14 kan henvises alene på baggrund af mistanke og er ikke sikret de samme retssikkerhedsgarantier som i det almindelige strafferetssystem. Klageadgang er begrænset – og gælder kun anbringelsesbeslutninger – og klager har ikke opsættende virkning. “Forbedringsforløb” kan vare op til fire år.

Mange børn og familier oplever, at systemet lægger vægt på kontrol, overvågning og straf frem for støtte. Der er ofte for lidt fokus på børns individuelle behov, i strid med en børnerettighedsbaseret tilgang.

International forskning viser, at eksponering for retlige eller retslignende instanser i en tidlig alder øger risikoen for recidiv og bidrager til negative selvopfattelser. Børn risikerer at blive stemplet som “problembørn” og ekskluderet fra positive fællesskaber.

En evaluering fra 2025 af VIVE bekræfter disse bekymringer og viser, at børn ofte oplever UKN-tiltag som straf⁹².

⁹² Larsen, Britt Ø. et. al. (2025): *Børn og unges møde med Ungdomskriminalitetsnævn og Ungekriminalforsorg*, VIVE.

- Hvordan vil regeringen sikre, at Ungdomskriminalitetsnævnets reaktion overfor børn i risiko for kriminalitet er proportionel og omfatter fleksibel støtte tilpasset deres behov?
- Hvordan vil myndighederne imødekomme børn med komplekse støttebehov, fx gennem individuelle vurderinger, der muliggør akut ændring af anbringelsessted, nedsat skolepligt eller frafald af tilsyn?
- Hvilke tiltag vil regeringen iværksætte for at sikre, at Ungdomskriminalitetsnævnet ikke fungerer eller opfattes som en domstol, i lyset af den øgede recidivrisiko ved tidlig kontakt med retssystemet?

Børn i arbejde

Danmark har den højeste ungdomsbeskæftigelsesrate i Norden. I 2021 havde 36 % af 15-årige i Danmark et job, mod 12 % i Norge og 4 % i Sverige⁹³.

I de seneste år er synet på børn og arbejde skiftet. Tidligere fokuserede politiske tiltag på øget beskyttelse af børn mod skadeligt arbejde, men et bredt flertal i Folketinget har de seneste år vedtaget ny lovgivning, der skal gøre det lettere at ansætte børn og unge.

De nye tiltag inkluderer bl.a. en nedsættelse af aldersgrænsen for visse arbejdsfunktioner – for eksempel må 13-årige nu sidde ved kassen i supermarkeder og regler om alene-arbejde er blevet lempet⁹⁴.

Dette sker på trods af gentagne undersøgelser, der viser, at arbejdsmarkedsreglerne for unge ikke altid overholdes. I en undersøgelse fra 2024 sagde 96 % af de arbejdende børn, at deres rettigheder var blevet overtrådt⁹⁵. Desuden er 91,2 % af børn og unge i arbejde ikke organiseret i en fagforening og har derfor ikke adgang til faglig og juridisk hjælp når deres rettigheder krænkes.

Desuden er der begrænset viden om beskæftigelsen blandt de yngste (de 13–15-årige), hvilket blandt andet betyder, at beslutningsgrundlaget for eventuelle beskyttelsestiltag i forhold til bør og unges sundhed og sikkerhed er begrænset.

⁹³ Danmarks Statistik (2023): *Over en tredjedel af unge har et fritidsjob*.

⁹⁴ Beskæftigelsesministeriet (2025): *Fra 1. januar bliver det lettere for unge at få et fritidsjob*.

⁹⁵ Jobpatruljen (2024): *Jobpatruljens evalueringsrapport 2024*.

- Hvordan vil regeringen sikre effektiv håndhævelse af de regler der gælder for børn og unge, der arbejder, især i lyset af de senest lempede regler?
- Hvilke tiltag vil regeringen tage for at sikre, at børn og unge har adgang til faglig og juridisk støtte, når deres rettigheder på arbejdspladsen ikke overholdes?
- Hvad vil regeringen gøre for at styrke vidensgrundlaget om sundheds- og sikkerhedsrisici ved arbejde i alderen 13 til 15 år?

List of issues prior to reporting submissions 2025

Redaktion Børnerådets sekretariat

ISBN 978-87-90946-74-6

Børnerådet Hovedgaden 12,

1D-E 7190 Billund

+ 45 33 78 33 00

brd@brd.dk

www.børnerådet.dk

